

Buro SRO
T.a.v. dhr. M. Geerts
Sweerts de Landasstraat 50
6814 DG Arnhem

Datum 21-5-2019
Kenmerk BE/2019/306/r
Uw kenmerk Email d.d. 18 april 2019
Auteur(s) T. Voortman
Collegiale toets T.W.D. Schrader

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46
4181 PM Waardenburg

t 0418 820 288
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

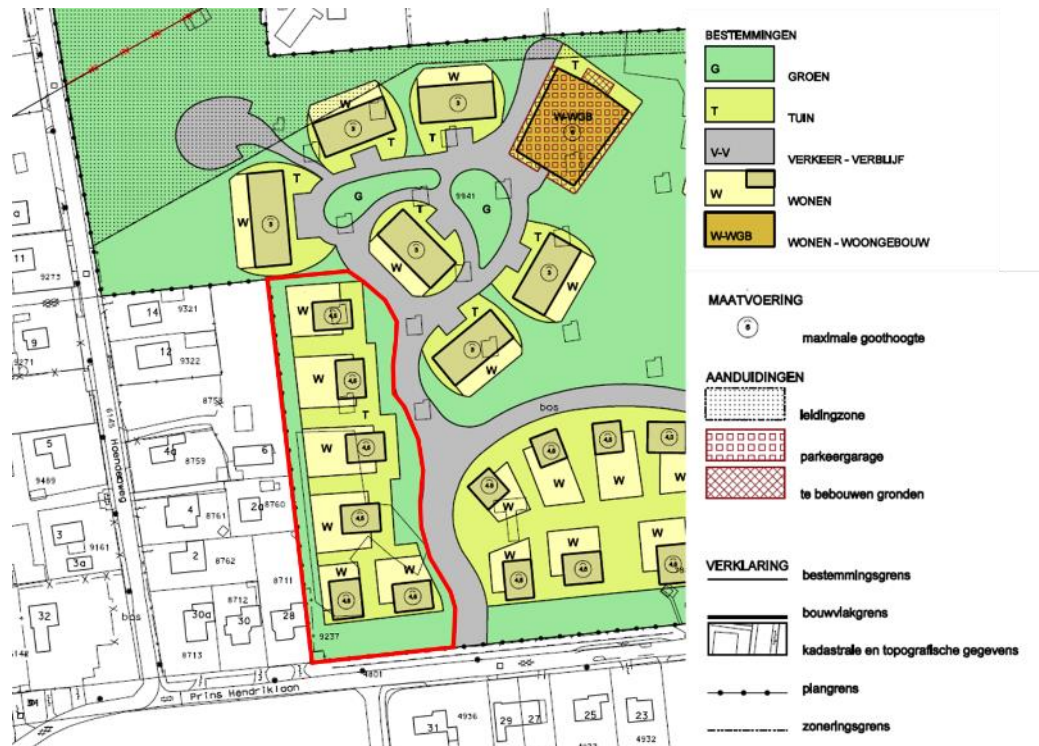
KvK 67221904
BTW 856882999B01
IBAN NL21RABO0314240683

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Amaliahof te Ermelo

Aan de Amaliahof te Ermelo is een bosperceel gesitueerd. De omgeving van het plangebied, gelegen aan de Máximalaan, Amaliahof, Alexiahof en Arianehof, is recentelijk grotendeels omgevormd van bosgebied tot boomrijke woonwijk "Het Trefpunt". De initiatiefnemer is voornemens om ook in het resterende bosperceel een aantal woonpercelen te ontwikkelen. Het betreft een herontwikkeling van een bestaand bestemmingsplan, waarin de bouw van 6 vrijstaande woningen wordt toegestaan (figuur 1). De huidige plannen betreffen de realisatie van maximaal 14 woningen in de vorm van 7 tweekappers. Voor de realisatie van de huizen in zowel het bestaande bestemmingsplan als het nieuw voorgestelde bestemmingsplan, worden een groot aantal bomen op de planlocatie gekapt. Het vigerende bestemmingsbeleid voorziet niet in de ontwikkelingsmogelijkheid en dient derhalve te worden gewijzigd.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiële) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

Buro SRO Arnhem begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie B.V. verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Figuur 1 Een gedeelte van de plankaart van het bestaande bestemmingsplan voor de wijk Het Trefpunt (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl). De planlocatie (rood omkaderd) bevindt zich in het zuidwestelijke gedeelte van de wijk. In het bestaande bestemmingsplan is de bouw van 6 vrijstaande woningen toegestaan. In het nieuwe bestemmingsplan worden maximaal 14 woningen in de vorm van 7 tweekappers gerealiseerd. Rondom de woningen is een strook gelegen die bestemd is voor 'Groen'.

Onderzoeksdoel

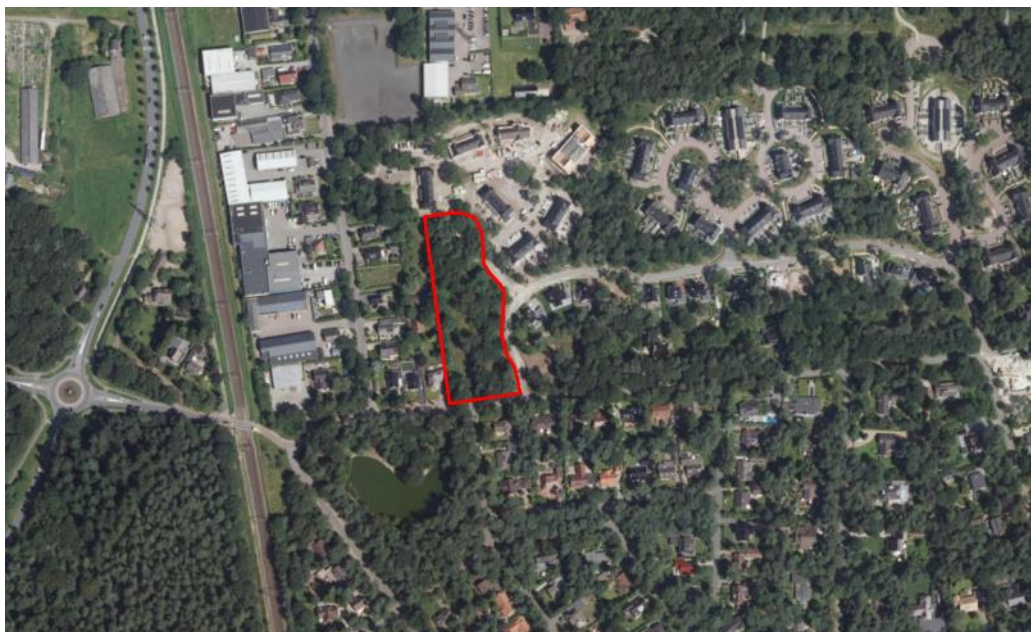
Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (artikel 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op het de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Amaliahof te Ermelo en betreft een bosperceel met zowel loofbomen als naaldbomen, struikgewassen en enkele open plekken met een lagere vegetatie en zandige gedeeltes. Het bosperceel wordt omringd door reeds aangelegde woningen van de nieuwbouwwijk "Het Trefpunt" en een aantal andere woningen aan de westzijde (figuur 2). Ten zuiden van het plangebied loopt de Prins Hendriklaan. Ten oosten is de Máximalaan gelegen, welke wat noordelijker overgaat in de Amaliahof. Rondom de reeds gerealiseerde woningen zijn tuinen aanwezig met bestrating of aanplanting van vegetatie. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De omgeving van de planlocatie wordt gekenmerkt door de bebouwing van Ermelo ten zuiden van de planlocatie, natuurgebied Veluwe ten oosten van de planlocatie, een industrieterrein aan de noordelijke zijde van de planlocatie en enkele agrarische percelen, boerderijen en kleinere dorpen ten westen van de planlocatie. Verder richting het noordoosten, op zo'n 3,2 km van de planlocatie, is snelweg A28 en daarachter het grote water Wolderwijd gelegen.

Figuur 2 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan de Amaliahof te Ermelo en betreft een bosperceel dat wordt omringd door nieuwbouwwijk "Het Trefpunt" en andere wijken van Ermelo (bron kaartmateriaal: arcgis.com).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter en betreffen het verwijderen van een groot deel van de bomen op de planlocatie en de realisatie van een stuk nieuwbouwwijk. Het vigerende bestemmingsbeleid voorziet niet in de ontwikkelingsmogelijkheid van meer dan 6 vrijstaande woningen en dient derhalve te worden gewijzigd. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- kappen en verwijderen groot aantal bomen: algemene snoei- en kapwerkzaamheden, graafwerkzaamheden en afvoer groenmateriaal;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- terrein bouwrijp maken: aanbrengen puinbed; aanleg nutsvoorzieningen e.d.;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers)werkzaamheden;

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Dit oriënterend onderzoek verkent alle relevante vakgebieden met betrekking tot de Wet natuurbescherming. Hierbij wordt een beoordeling gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op deze soorten. Het onderzoek bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 29 april 2019. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 6/8 bewolkt, 10° Celsius en windkracht 0-1 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 vervangt de Wet natuurbescherming (Wnb) drie voormalige wetten; de Flora- en faunawet samen met de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998. Bevoegdheden zijn met deze wet overgedragen van het rijk naar de provincie.

Algemene zorgplicht

In de Algemene zorgplicht (art. 1.11) wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moet worden. Het uitgangspunt van de Algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

Soortenbescherming

De soortenbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten (art. 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) en andere soorten (art. 3.10). Hierin worden ook rust- en voortplantingsverblijfplaatsen en het functioneel leefgebied beschermd.

Gebiedsbescherming

Naast de specifieke soortenbescherming kent Nederland ook gebiedsbescherming, waarbij bepaalde gebieden extra bescherming verdienen. Het gaat hier hoofdzakelijk om Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland en Belangrijke Weidevogelgebieden. In deze gebieden mogen in principe geen werkzaamheden binnen de grenzen uitgevoerd worden. Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij mogelijke effecten een Voortoets vereist en binnen het Natuurnetwerk Nederland geldt het 'nee, tenzij'-principe. In bepaalde gevallen dient er natuurcompensatie uitgevoerd te worden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en lichtuitstraling van invloed zijn.

Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden en bij negatieve effecten op alle soorten in de specifieke soortenbescherming geldt een ontheffingsplicht. Van de verboden als bedoeld in artikel 3.10 eerste lid kan door bepaalde provincies vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen voor bepaalde soorten. In de verordening Ruimte van de provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland.

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ondergrondse woelmuis</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Ree</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Tweekleurige bosspitsmuis</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	<i>Vos</i>
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	<i>Woelrat</i>

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime 'andere soorten') geldt per definitie vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie voorgaande alinea). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de functie en/of aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Vaatplanten

In de directe omgeving van de planlocatie is geen voorkomen bekend van beschermde vaatplanten (NDFD 2009-2019). Gedurende het veldbezoek zijn geen beschermde planten en/of sporen en delen hiervan aangetroffen. Ter plaatse van de planlocatie is slechts sprake van inheemse of aangeplante kruiden, struiken en bomen zonder beschermde status. In het bosperceel zijn verschillende boomsoorten waargenomen, waaronder hazelaar, eik, hulst, berk, den, spar, esdoorn, Amerikaanse eik en Amerikaanse vogelkers. Struiken die zijn waargenomen betreffen lijsterbes, braam en rododendron. Onder de bomen en struiken is een kruidlaag aanwezig die vrij typisch is voor gemixte bospercelen als deze. Enkele aangetroffen soorten betreffen: kamperfoelie, klimop, salomonszegel, maagdenpalm, lelie van Dalen, stinkende gouwe, hondsdrif, rankende helmblom, winterpostelein en brandnetel, en op de meer open zandige plekken robertskruid, zachte ooievaarsbek, judaspenning, paardenbloem, smalle weegbree, vogelmuur en zandraket.

De verwijdering van de bomen leidt niet tot de aantasting van beschermde en/of kwetsbare vegetatie. Beschermde planten stellen over het algemeen specifieke eisen aan hun milieu, zoals kalkhoudende schrale grond, of stikstofarme blauwe graslanden. Het plangebied is een bosrijk gebied. Gelet op de functie, ligging en het gebruik van het perceel in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan niet verwacht. Daarnaast zijn beschermde planten niet aangetroffen gedurende het veldbezoek, waarmee negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten derhalve kunnen worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust- en voortplantingsmogelijkheden aanwezig zijn. In de omgeving is onder andere de aanwezigheid van de volgende soorten vastgesteld: aarmuis, boommarter, bosmuis, bruine rat, bunzing, das, dwergmuis, edelhert, eekhoorn, egel, haas, huismuis, konijn, mol, ree, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, vos, wild zwijn en wolf (Broekhuizen et al., 2016; NDFD 2009-2019). Enkele zoogdiersoorten zijn door de provincie vrijgesteld van bescherming in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie Wet natuurbescherming; Wet-Nb, art 3.10). Voor boommarter, bunzing, das, edelhert, eekhoorn, steenmarter, wild zwijn en wolf geldt deze vrijstelling niet. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren.

Voor das, edelhert, wild zwijn en wolf geldt dat de planlocatie per definitie een te klein oppervlak aansluitend bos bevat om essentieel habitat te kunnen vormen. Een negatief effect van de beoogde ontwikkeling op deze soorten is uitgesloten.

Verblijven van marterachtigen, zoals boommarter, steenmarter en bunzing, gaan samen met prooi-resten (leeggegeten eieren, huiden van kleine(re) zoogdieren, afgebeten veren etc.), nesten, pootafdrukken of loopsporen, uitwerpselen, latrines en andere geurmarkeringen. Bij de inspectie op en rondom de planlocatie en in en rondom de bomen zijn deze sporen niet aangetroffen. Het plangebied is van beperkte grootte en wordt aan alle zijdes omringd door wegen of woningen. Het plangebied is per definitie ongeschikt als verblijfplaats of leefgebied voor deze marterachtigen door het ontbreken van aaneengesloten bossen en de mate van menselijke verstoring rondom het plangebied.

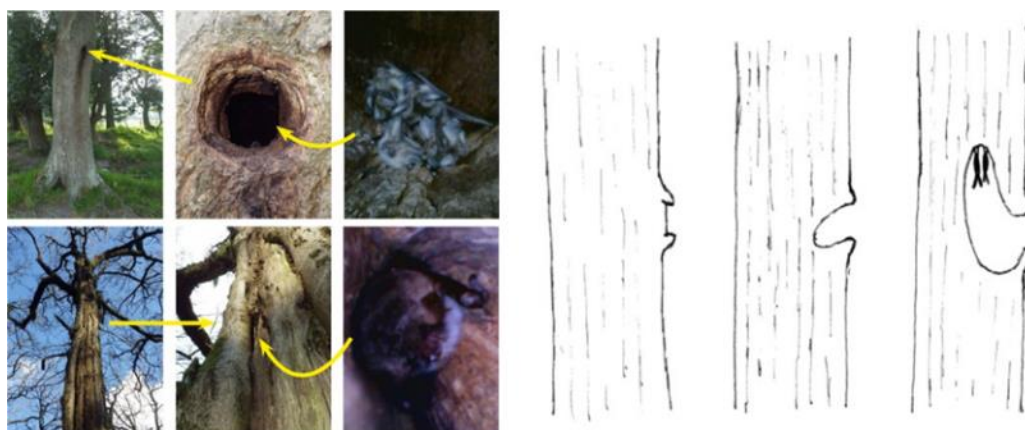
Eekhoorns leven in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos (Zoogdierverseniging Eekhoorn, 2019). Het stapelvoedsel bestaat uit zaden en noten. Eekhoorns bouwen op minstens 5 m hoogte slaapnesten in bomen, in de voortplantingsperiode bouwt het vrouwtje een groter kraamnest. Op de planlocatie zijn geen nestbomen (vaste rust- en verblijfplaatsen) van eekhoorn aangetroffen. Het is niet uit te sluiten dat eekhoorns het perceel bij tijd en wijle passeren. Van essentieel habitat is echter geen sprake. Een negatief effect van de beoogde ontwikkeling op eekhoorn kan worden uitgesloten.

Gelet op het gebruik van de locatie en de afwezigheid van gunstige migratieroutes in de directe omgeving van de locatie is het aannemelijk dat soorten van de habitatrictlijn en niet vrijgestelde overige soorten niet op de locatie voorkomen. De planlocatie heeft enkel mogelijk een functie voor algemene soorten. Dit betreft met name egel, konijn, mol en veldmuis. Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Bovendien geldt voor dergelijke algemene soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Op en rondom de planlocatie zijn geen holen, nesten of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde

zoogdiersoorten die buiten de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming van de provincie vallen (zie Wet natuurbescherming; Wet-Nb, art 3.10). Effecten op beschermde zoogdieren zijn uitgesloten.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren (figuur 3), (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Broekhuizen et al., 2016; BIJ12 kennisdocument Gewone dwergvleermuis, 2017; Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). In de omgeving is het voorkomen bekend van onder andere: baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (NDFP 2009-2019). Onder de Wet natuurbescherming zijn alle in Nederland voorkomende vleermuizen beschermd.

Figuur 3 Voorbeelden van boomholten die verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen vormen (links) en visualisatie van het inrotingsproces waarbij een voor vleermuizen geschikte verblijfflocatie kan ontstaan (rechts).

Op de planlocatie zijn geen gebouwen aanwezig. Alle bomen op de planlocatie zijn nauwkeurig geïnspecteerd op de aan- dan wel afwezigheid van geschikte invliegopeningen of verblijfplaatsen. In 4 verschillende bomen op de planlocatie zijn spleten waargenomen over de lengte van de boomstam of in een grote tak (figuur 4). Tevens is een ronde opening waargenomen in één van de bomen (figuur 5). Boombewonende vleermuizen als ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis kunnen mogelijk gebruik maken van de spleten en holte als verblijfplaats. Het gebruik van de op de planlocatie aanwezige bomen door vleermuizen kan niet worden uitgesloten. Middels een technische inspectie met een endoscoop kan de potentie van de spleten en holte voor vleermuisverblijfplaatsen beter worden ingeschat. Tevens kan mogelijk de aanwezigheid van verblijfplaatsen op de planlocatie worden aangetoond. Indien er bij de technische inspectie met endoscoop geschikte boomholtes worden aangetroffen dient in het verlengde hiervan aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd middels vijf gerichte veldbezoeken in de periode van 15 mei t/m 1 oktober conform het vleermuisprotocol (www.vleermuisprotocol.nl) om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen op de planlocatie definitief aan te tonen dan wel uit te sluiten.

Figuur 4 Grote spleten in vier bomen op de planlocatie. De spleten zijn aanwezig in de stam (links- en rechtsonder) of een grote tak (links- en rechtsboven) van grove den (linksonder en -boven) en eik (rechtsonder- en boven).

Figuur 5 Ronde opening in eik op de planlocatie vanuit twee verschillende hoeken gefotografeerd. De onderste ronde opening is een doorgang (zie rechter foto), de bovenste ronde opening is een daadwerkelijke holte in de boom.

Naast dat vleermuizen de planlocatie mogelijk gebruiken als vaste rust- en/of verblijfplaats, bestaat de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als foerageergebied en/of vliegroute. Ten gevolge van de beoogde ontwikkelingen worden deze mogelijk aangetast. Vleermuizen jagen op insecten waarbij ze opportunistisch gebruik maken van een groot netwerk aan jachtgebieden. De omvang en het gebruik van een gebied alsmede de jachttechniek en prooien verschillen per soort. Met de beoogde ontwikkelingen zal een redelijk aantal bomen op het perceel behouden blijven, waardoor de functie van foerageergebied niet (geheel) komt te vervallen. Tevens is in de directe omgeving van het plangebied voldoende alternatief bosgebied aanwezig dat kan dienen als foerageergebied.

Tussen de bomen en aan de zijranden van het bosperceel kunnen migratie en foerageeractiviteiten van vleermuizen plaatsvinden. Gedurende het foerageren verspreiden vleermuizen zich diffuus over het landschap waarbij veelal gebruik wordt gemaakt van bosranden, bomenlanen, oeverzones of andere structuurrijke zones. In de beoogde plannen zullen de bomen in de strook bestemd als

‘Groen’ aan de westzijde van het plangebied behouden blijven. Tevens zullen de bomen worden behouden die zich aan de oost- en zuidzijde bevinden en niet ofwel binnen 3 m van de beoogde woningen en/of op de beoogde locatie van de inrit staan. De nieuw te ontwikkelen woningen zullen tezamen met de bomen die blijven staan een nieuwe structuur vormen waarlangs migratie van vleermuizen kan plaatsvinden. Een negatief effect van de beoogde werkzaamheden op de migratieroutes van vleermuizen wordt niet verwacht.

Tijdens de rooi- en bouwwerkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden voor passerende en jagende vleermuizen in de directe omgeving als gevolg van lichtgebruik. Vleermuizen kunnen verblind en daardoor gedesoriënteerd raken als gevolg van felle verlichting. Sterk verlichte locaties worden gemeden door vleermuizen. Tijdens de ontwikkeling dient derhalve vleermuisvriendelijke verlichting te worden toegepast.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van hazelworm.

In 2017 zijn twee hazelwormen waargenomen op circa 0,8 km van de planlocatie (NDDF 2009-2019). Andere waarnemingen van hazelworm uit de omgeving bevinden zich allen op een afstand van minstens 1,5 km en binnen het Natura 2000-gebied Veluwe, waar veel geschikt leefgebied voor hazelworm aanwezig is. Op de planlocatie is in zeer beperkte grootte geschikt habitat aanwezig voor hazelworm. Tevens zijn door barrières als wegen en een spoorlijn geen geschikte migratieroutes aanwezig tussen het plangebied en de gebieden waar regelmatig hazelwormen worden waargenomen. In oktober 2007 is door Bureau Waardenburg voor de gehele beoogde wijk een oriënterend onderzoek flora en fauna uitgevoerd (www.ruimtelijkeplannen.nl, toelichting: Bestemmingsplan Het Trefpunt Ermelo). Destijds is beoordeeld dat hazelworm mogelijk incidenteel op het plangebied voorkomt en dat er geen effecten worden verwacht van de beoogde werkzaamheden op hazelworm. Gezien het overgrote gedeelte van de wijk ‘Het Trefpunt’ al is gerealiseerd, is het plangebied slechts een klein deel van het bosperceel dat ooit op deze locatie aanwezig was. De kans dat hazelworm nog binnen het plangebied voorkomt is zeer klein. Een negatief effect van de beoogde werkzaamheden op hazelworm wordt niet verwacht.

Amfibieën leven in zowel een aquatisch (m.n. lente/zomer) als een terrestrisch (m.n. herfst/winter) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Aan de overzijde van de Prins Hendriklaan is een klein natuurgebied (1,5 hectare) gelegen dat bestaat uit een waterplas van ongeveer 60 bij 80 m en een omliggend bosgebied. In de omgeving van de planlocatie is de aanwezigheid bekend van bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (NDDF 2009-2019). Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Het is niet uit te sluiten dat algemene soorten, zoals de bruine kikker en gewone pad, gedurende de terrestrische (herfst/winter) periode voorkomen binnen de planlocatie. Deze dieren vallen echter onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen (zie *Wet natuurbescherming*). Negatieve effecten op beschermde amfibieën en reptielen zijn derhalve uitgesloten.

Vissen

In het plangebied en binnen de invloedssfeer van de beoogde ontwikkelingen bevindt zich geen oppervlaktewater. Effecten op (beschermde) vissen zijn per definitie uitgesloten.

Insecten, libellen en andere ongewervelden

In het plangebied zijn gedurende het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of andere ongewervelden aangetroffen. Op de planlocatie zijn geen plantensoorten aangetroffen die specifiek voor een beschermde ongewervelde waardplant vormen. Tevens is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde insecten of andere ongewervelden. Significante negatieve effecten op de soortgroep zijn uitgesloten.

Vogels

In het plangebied en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en/of rustende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen: houtduif, roodborst, groenling, koolmees, vink, huismus, zwarte kraai, holenduif, merel, grote bonte specht, pimpelmees, gaai, boomkruiper en ekster.

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

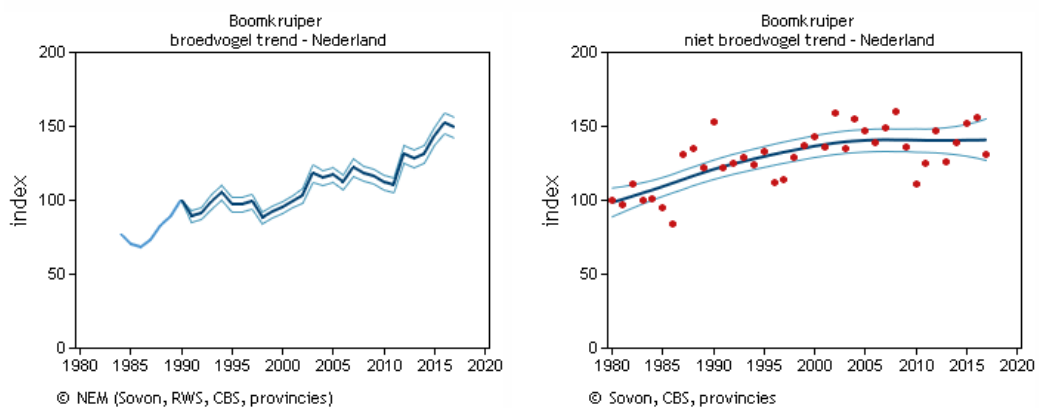
Gedurende het veldbezoek zijn geen nesten en/of sporen als braakballen, horsten, hollen of uitwerpselen aangetroffen van soorten met een jaarrond beschermd leefgebied en/of nestlocatie. Er zijn geen nesten van beschermde in bomen broedende soorten als sperwer, ransuil en torenvalk aangetroffen in de bomen op en rondom de planlocatie. De aanwezigheid van beschermde soorten kan uitgesloten worden.

Grote gele kwikstaart broedt langs stromende watergangen in dichte vegetatie langs natuurlijke oevers of in kunstwerken als bruggen of stuwen. Voor deze soort is binnen het plangebied geen functioneel leefgebied aanwezig.

Huismussen en gierzwaluwen leven in de directe omgeving van mensen en nestelen hoofdzakelijk onder pannendaken en in gevels van gebouwen (BIJ12 kennisdocument Huismus, 2017; BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). Op de planlocatie is geen bebouwing aanwezig. Nestlocaties van huismus en gierzwaluw kunnen worden uitgesloten. Voor huismussen is op de planlocatie in beperkte mate geschikt foerageergebied aanwezig in de vorm van struiken en zand. De kap van de bomen en bouw van de woningen binnen het plangebied leidt tot afname in aantal bomen maar toename in gebouwen met pannendaken (en dus mogelijke nestlocaties) en tuinen met groene heggen of struiken (schuil- en foerageerlocaties). Er is geen sprake van afname van functioneel leefgebied van huismussen. Van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van jaarrond beschermde nestlocaties en essentiële habitatonderdelen is geen sprake.

Vogels - Algemene broedvogels (beschermde nestlocatie gedurende broedseizoen) en categorie 5 vogels (jaarrond beschermde nestlocatie bij ecologisch zwaarwegende redenen)

Tijdens het veldbezoek is een nestlocatie aangetroffen van boomkruiper in één van de grote spleten in den (figuur 4, linksonder). Boomkruiper valt volgens de wet Natuurbescherming onder categorie 5, d.w.z. soorten met een jaarrond beschermd nestlocatie als sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen. Deze soorten beschikken over voldoende flexibiliteit om, wanneer de broedplaats van vorig jaar verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De aantalsontwikkeling van boomkruiper in ons land laat een positieve trend zien (Sovon: boomkruiper, 2019; figuur 6). Omdat de nestlocatie van de boomkruiper niet beschermd is kan deze voor of na het broedseizoen zonder ontheffing van de Wet natuurbescherming verwijderd worden zonder dat daarmee verbodsbepalingen worden overtreden. Voor alle vogels, evenals categorie 5 soorten, geldt dat gedurende het broedseizoen (zolang er eieren in het nest aanwezig zijn of jongen van het nest afhankelijk zijn) de nestlocatie beschermd is. De boomkruiper verblijft gedurende het gehele jaar in Nederland. De broedperiode is indicatief van april t/m juli. Het is derhalve aanbevelingswaardig om de bomen te rooien in de periode augustus-maart aangezien er dan met zekerheid geen effecten optreden voor de boomkruiper.

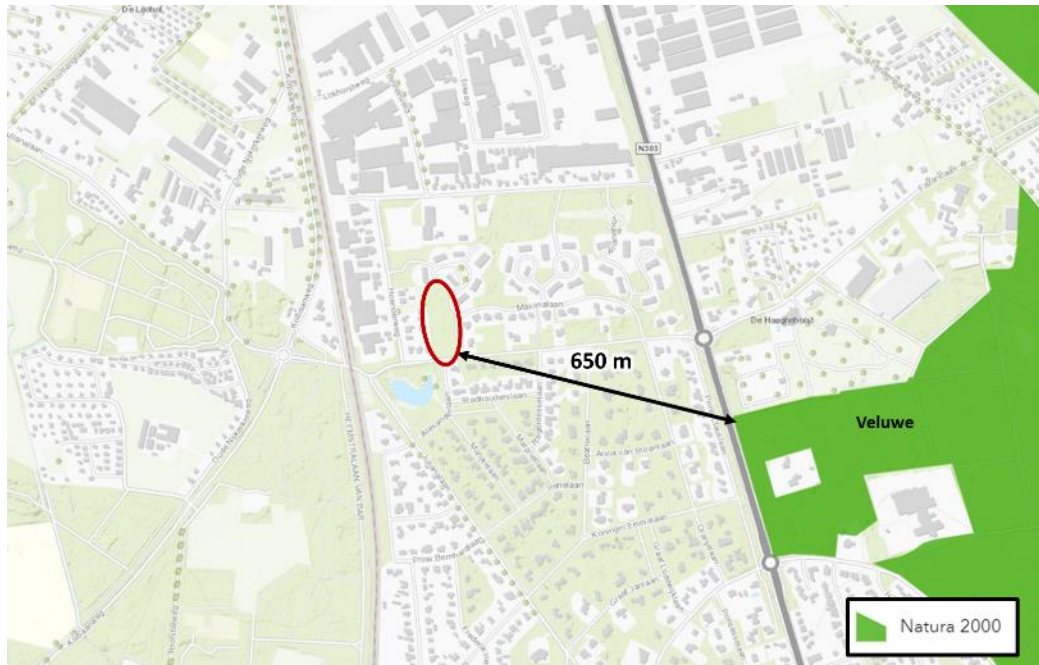
Figuur 6 Aantalsontwikkeling boomkruiper in Nederland als broedvogel (links) en niet-broedvogel (rechts). In beide grafieken is een positieve trend zichtbaar.

De planlocatie voorziet in voedselaanbod en structuurrijke schuilgelegenheden voor algemene soorten. De struiken en bomen vormen voor algemene broedvogels geschikte nestlocaties. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van alle vogelsoorten beschermd. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Ten aanzien van algemene broedvogels en

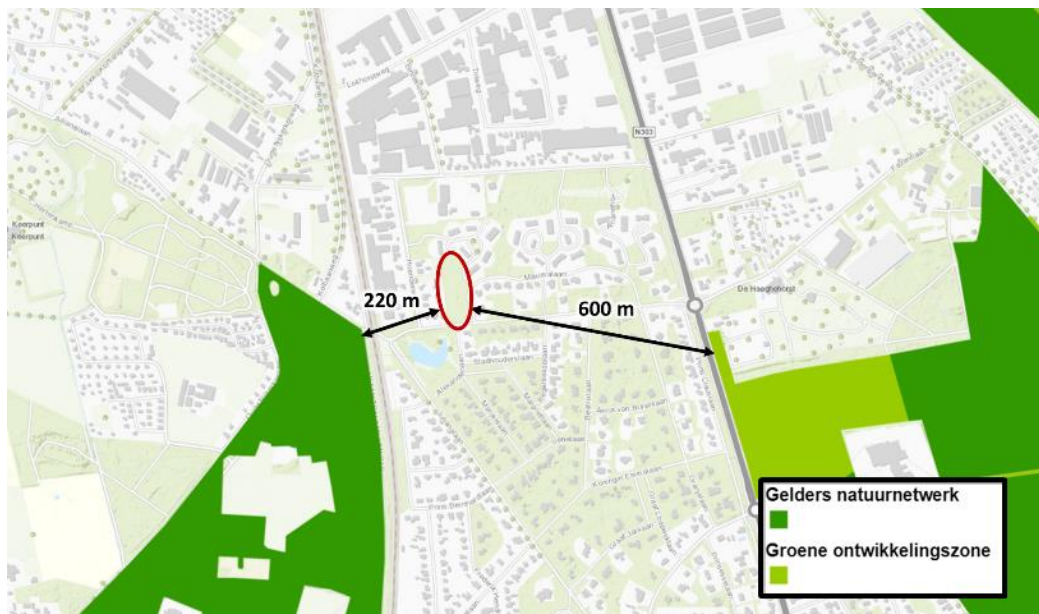
categorie 5 soorten kunnen de werkzaamheden worden opgestart buiten het broedseizoen en/of na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland. Op een afstand van 650 m ligt het Natura 2000-gebied Veluwe (figuur 7). De planlocatie ligt op een afstand van circa 220 m ten noordoosten van het Natuurnetwerk Gelderland en op een afstand van circa 600 m ten noordwesten van een Groene ontwikkelzone (figuur 8).

Figuur 7 De planlocatie ligt op een afstand van 650 m tot het Natura 2000-gebied Veluwe (bron: gelderland.maps.arcgis.com).

Figuur 8 De planlocatie ligt op een afstand van circa 220 m tot het Natuurnetwerk Gelderland en op een afstand van circa 600 m tot een Groene ontwikkelzone (bron: gelderland.maps.arcgis.com).

De beoogde ontwikkeling betreft de verwijdering van een groot aantal bomen en struiken en de toevoeging van maximaal 14 woningen in de vorm van zeven tweekappers. De rooi- en bouwwerkzaamheden zullen waarschijnlijk leiden tot een tijdelijke toename in stikstofdepositie (projecteffect). De toevoeging van de woningen zal leiden tot een toename in verkeer en mogelijk in uitstoot. Een toename in stikstofdepositie kan een effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Om aan te tonen of er wel of geen significante effecten optreden als gevolg van de toegenomen stikstofdepositie bij de ontwikkeling, is een Aerijs-berekening uitgevoerd (Rapport stikstofdepositie Trefpunt_Buro SRO_02-05-2019). Er is geconcludeerd dat de stikstofdepositie onder de drempelwaarde van 0,05 mol/hectare blijft. Voor de overige effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden per definitie te groot is. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland geldt dat externe werking geen toetsingskader is.

Houtopstanden

Het kappen van bomen en struiken kan melding- of vergunningplichtig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Het kappen van bomen is niet melding- en/of vergunningplichtig in het kader van de Wet Nb als het de volgende type houtopstanden betreft:

- a) houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbepantingen, (2) bepantingen langs waterwegen en/of (3) eenrijige bepantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande bepantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per bepantingseenheid, zijnde een aaneengesloten bepanting die niet wordt doorsneden door onbepante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

In de beoogde ontwikkelingen wordt een groot aantal bomen en struiken gekapt. Deze kapwerkzaamheden vallen onder type a. Het kappen/verwijderen van houtopstanden op de planlocatie is derhalve niet melding- en/of vergunningplichtig in het kader van de Wet Natuurbescherming.

Gemeenten hebben veelal beleid omtrent het kappen/vellen van bomen en struiken opgenomen in een Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De beoogde ontwikkeling leidt tot de kap van een groot aantal bomen en struiken. Gemeentelijke Verordeningen mogen niet strijdig zijn met landelijk/provinciaal beleid. Het is derhalve aanbevelingswaardig om in de voorbereidende fase de bepalingen in de APV af te stemmen met de gemeente om conflicterende situaties in een later stadium te voorkomen.

Conclusies

Samenvatting

In het plangebied of de directe omgeving hiervan komen beschermde diersoorten van de Wet natuurbescherming voor. De te verwijderen bomen hebben mogelijk een functie als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. De planlocatie is mogelijk geschikt leefgebied voor algemene zoogdieren, foeragerende vleermuizen, amfibieën, insecten en broedvogels. De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland. Van externe werking op omliggende Natura 2000-gebieden is geen sprake. Op de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap melding- of vergunningplicht geldt in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tabel 1 Overzicht van de functie van het plangebied voor beschermde flora en fauna alsmede de verwachte effecten naar aanleiding van de beoogde ingrepen en de eventueel daarop te nemen vervolgstap.

Legenda - = ongeschikt + = geschikt n (nee) / j (ja)	vaatplanten	zoogdieren	vleermuizen	amfibieën	reptielen	vissen	broedvogels (a)	broedvogels (j)
Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort							+	-
Geschikt habitat Habitatrichtlijnsoort	-	+/-	+	-	+/-	-		
Geschikt habitat overige soort	+	+		-	-	-		
Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk	n	n	j	n	n	n	n	n
Gebiedsbescherming								
	afstand		effecten		nader onderzoek/ Aeries			
Natura 2000	650 m		geen		n.v.t.			
Natuurnetwerk Gelderland	220 m		geen		n.v.t.			
Houtopstanden								
	aanwezig		kap		melding / vergunning			
Struiken	ja		ja		n.v.t.			
Bomen	ja		ja		n.v.t.			

Uitvoerbaarheid

De werkzaamheden leiden (met voorbehoud ten aanzien van vleermuizen en boomkruiper) niet tot aantasting van beschermde natuurwaarden en/of beschermde gebieden. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient middels aanvullend onderzoek te worden vastgesteld of de te verwijderen bomen een relevante functie hebben voor vleermuizen. Mogelijk dient in het verlengde hiervan een ontheffing te worden aangevraagd. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van foeragerende vleermuizen en algemene broedvogels. Voor deze soorten dienen eventueel maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen. De aanwezigheid van beschermde soorten (Wet-Nb, overige soorten, art. 3.10) en hun leefgebied vormen geen bezwaar voor de beoogde ontwikkelingen (vrijstellingsbesluit). Gezien het voorgaande onderzoek is er geen reden om aan te nemen dat eventueel benodigde ontheffingen, mits de juiste maatregelen worden getroffen en een wettelijk belang kan worden aangevoerd, niet verkregen zouden kunnen worden. De conclusie is dan ook dat de ontwikkelingen aan de Amaliahof te Ermelo uitvoerbaar is zoals bepaald in de Wro (artikel 3.1.6 Bro).

Conclusie

De beoogde verwijdering van de bomen en de bouw van maximaal 14 woningen aan de Amaliahof te Ermelo leidt, mits de juiste maatregelen worden getroffen ten aanzien van de zorgplicht, vleermuizen en algemene broedvogels, niet tot overtreding van de Wet Natuurbescherming.

Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden dient voorzichtig te worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodem- en vegetatie-bewonende dieren de kans te bieden in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten. Wanneer tijdens het verwijderen van vegetatie en bodemmateriaal hazelwormen worden aangetroffen dient een ecologisch deskundige te worden ingeschakeld.

- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- Ten aanzien van vleermuizen dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen in de bomen op de planlocatie. Middels een technische inspectie met endoscoop kunnen de aanwezig boomholten en spleten beter beoordeeld worden op geschiktheid voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Indien verblijfplaatsen niet uitgesloten kunnen worden dient er aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden middels vijf gerichte veldbezoeken in de periode van 15 mei t/m 1 oktober conform het vleermuisprotocol (www.vleermuisprotocol.nl).
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen van algemene broedvogels (medio maart t/m medio juli) en boomkruiper (april t/m juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige. Indien dit niet mogelijk is dienen de potentiële nestlocaties buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).

Literatuur

- Bat Tree Habitat Key, 2018. Bat Roosts in Trees A Guide to Identification and Assessment for Tree-Care and Ecology Professionals. Pelagic publishing.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com
www.bij12.nl
www.gelderland.maps.arcgis.com
www.nationaalgeoregister.nl
www.natura2000.eea.europa.eu
www.pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN
www.ravon.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.wilde-planten.nl
www.zoogdierenvereniging.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Tis Voortman', written over a horizontal line.

Blom Ecologie B.V.,
Tis Voortman MSc.
Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46 - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Bijlage 1 **Fotografische impressie**

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Amaliahof te Ermelo en betreft een bosperceel dat door straten en woonwijken wordt omgrensd.

Figuur 2 Op het bosperceel zijn enkele open plekken aanwezig. Op andere delen van het perceel staan vele bomen en struiken. Het is aannemelijk dat hier nestlocaties van algemene broedvogels aanwezig zijn.